

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอกับความพึงพอใจ
ในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานีอนามัย ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ฉบับนี้หนนาการ
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2543

ISBN 974-664-411-4

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

จพ
1695ค
9549

52757 A2

4038343 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข ;วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)
 คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอ/ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้า
 สถานีอนามัย /จังหวัดสุพรรณบุรี

กิริติ รุ่งแจ้ง : ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานีอนามัยในจังหวัดสุพรรณบุรี (THE RELATIONSHIP BETWEEN LEADERSHIPS OF DISTRICT HEALTH OFFICERS AND JOB SATISFACTION OF HEALTH CENTER CHIEFS IN SUPHANBURI PROVINCE). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุรพล ศรีวิทยา DOCTEUR D'ETAT EN DROIT (MENTION TRES HONORABLE), วิไล กุศลวิศิษฎ์กุล วท.ม.(ชีวสถิติ),ช่อทิพย์ บรรณรัตน์ ศ.ด. (บริหารสาธารณสุข) 125หน้า. ISBN 974-664-411-4

สถานีอนามัยเป็นสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้บริการผสมผสานด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน มีสาธารณสุขอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของหัวหน้าสถานีอนามัย ภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอมีความสำคัญต่อการบริหารบุคลากร คือ หัวหน้าสถานีอนามัยให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จะทำให้การปฏิบัติงานของสถานีอนามัยมีคุณภาพ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอตามการรับรู้ของหัวหน้าสถานีอนามัยกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานีอนามัย ประชากรที่ศึกษาคือหัวหน้าสถานีอนามัยในจังหวัดสุพรรณบุรี 132 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูล สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และแบบทดสอบ ไคสแควร์

ผลการวิจัย ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนของสาธารณสุขอำเภอโดยรวมและทุกด้านคือการให้รางวัล โดยมีเงื่อนไขและการจัดการ โดยมีข้อยกเว้นอยู่ระดับปานกลาง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสาธารณสุขอำเภอโดยรวมและทุกด้านอยู่ระดับสูง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานีอนามัยโดยรวมกับ การบังคับบัญชา ลักษณะงาน รายได้ การเลื่อนตำแหน่ง และเพื่อนร่วมงานอยู่ระดับปานกลาง ยกเว้นการบังคับบัญชาอยู่ระดับสูง ผลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนของสาธารณสุขอำเภอกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานีอนามัยมีความสัมพันธ์กันน้อย ($r=0.463$, $p\text{-value}<0.001$) และการให้รางวัล โดยมีเงื่อนไขและการจัดการ โดยมีข้อยกเว้นมีความสัมพันธ์น้อย ($r=0.448$, 0.411 , $p\text{-value}<0.001$) เช่นกัน ผลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสาธารณสุขอำเภอกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานีอนามัยมีความสัมพันธ์กันโดยรวม ปานกลาง ($r=0.614$, $p\text{-value}<0.001$) และทุกด้านมีความสัมพันธ์ปานกลางเช่นกัน คือ การคำนึงถึงเอกบุคลล การกระตุ้นปัญหา การสร้างแรงบันดาลใจ และการสร้างบารมี ($r=0.593$, 0.570 , 0.566 และ 0.564 , $p\text{-value}<0.001$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุขควรให้ความสำคัญภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอ โดยพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อบริหารหัวหน้าสถานีอนามัยให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จะทำให้การปฏิบัติงานของสถานีอนามัยมีคุณภาพ โดยมีระบบการให้รางวัลผู้ปฏิบัติตัวอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้คิดและทำงานที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความอิสระในการทำงาน โดยกระจายอำนาจลงระดับล่างการสร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีวินัยในการออมให้มากยิ่งขึ้น สร้างโอกาสความก้าวหน้าในตำแหน่ง จะทำให้มีความมั่นคง ก้าวหน้าทั้งในหน้าที่การงาน และครอบครัวยิ่งขึ้น

4038343 PPH/M : MAJOR : HEALTH ADMINISTRATION ; M.Sc.(PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : LEADERSHIP OF DISTRICT HEALTH OFFICERS/
JOB SATISFACTION OF HEALTH CENTER CHIEFS/
SUPHANBURI PROVINCE

KEERATI RUNGJANG : THE RELATIONSHIP BETWEEN LEADERSHIP OF DISTRICT HEALTH OFFICERS AND JOB SATISFACTION OF HEALTH CENTER CHIEFS IN SUPHANBURI PROVINCE. THESIS ADVISORS : SURAPHOL SRIVITHAYA DOCTEUR D'ETAT EN DROIT (MENTION TRES HONORABLE), WILAI KUSOLVISITKUL M.Sc. (BIOSTATISTICS), SHAWTIP BOROMTANARAT Dr.P.H.(HEALTH ADMINISTRATION)
125 P. ISBN 974-664-411-4

Health centers are providing many integrated health care services under the command of district health officers whose leadership is important for creating job satisfaction of health center chiefs. The purpose of this survey research was to find out the relationship between the leaderships of district health officers and the health center chiefs' perception of their job satisfaction. The population studied was 132 health center chiefs in Suphanburi province. The data were collected using questionnaires and analyzed by using percentages, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and Chi-square Test.

The results of this research showed that the transactional leaderships of district health officers such as contingent rewards and management by exception were mostly at the moderate level. The transformational leadership of district health officers were mostly at the high level. The job satisfaction of health center chiefs as a whole and their income, promotion opportunities and colleagues were mostly at the moderate level but the job satisfaction in supervision and work itself were mostly at the high level. There were significant relationships between the transactional leaderships of district health officers and the job satisfaction of health center chiefs ($r = 0.463$, $p\text{-value} < 0.001$), and between the contingent rewards and management by exceptions ($r = 0.448$, 0.411 , $p\text{-value} < 0.001$). The relations between transformational leadership (individualized consideration, intellectual stimulation, inspirational motivation and charisma) of district health officers and the job satisfaction of health center chiefs as a whole was significant mostly at the moderate level ($r = 0.614$, $p\text{-value} < 0.01$).

The results suggest that the administrators of the Ministry of Public Health should be concerned about the leadership of district health officers and develop the leadership skills of these heads of health centers. The quality of health centers can be improved by increased job performance satisfaction which can be achieved by giving frequent rewards and the opportunity to give ideas freely, increasing welfare benefits and, more saving discipline for better family life in the future.